

1990 med situationen i 1989. Men når det tages i betragtning, hvor meget der har været gjort, har resultatet været meget pauvert.

Årsagen til, at det ikke er lykkedes at fremskaffe flere ekstra pladser, er efter SF's opfattelse, at det er alt for billigt for den enkelte arbejdsgiver at lade være med at opfylde den almindelige arbejdsgiverforpligtelse, dvs. forpligtelsen til at uddanne fremtidens arbejdskraft.

Det offentlige svigter som arbejdsgiver helt klart arbejdsgiverforpligtelsen til at uddanne fremtidens arbejdskraft, og desværre ser det ud til, at denne svigten sker i stigende omfang. Tilsyneladende er det især kommunerne, der svigter deres forpligtelse. Undskyldningen herfor er den dårlige kommunale økonomi, men den er ikke acceptabel. Uanset en stram kommunal økonomi har kommunerne en arbejdsgiverforpligtelse i denne forbindelse. Hvor meget dyrere er det mon for kommunerne at antage et tilstrækkeligt antal praktikelever i forhold til, at de pågældende unge på længere sigt kan blive afhængige af det sociale system, hvis de ikke kan komme ind på arbejdsmarkedet?

Af de private arbejdsgivere har det især været de store virksomheder, der svigtede. Derimod påtager mange mindre virksomheder sig tilsyneladende forpligtelsen fuldt ud. Når det tages i betragtning, at det netop er de store virksomheder, der senere bruger en meget stor del af den uddannede arbejdskraft, er det usolidarisk, at de ikke uddanner flere eller i det mindste betaler til, at arbejdskraften bliver uddannet af andre.

Ifølge dette forslag til folketingsbeslutning kan det fortsat lade sig gøre for en arbejdsgiver – privat eller offentlig – at slippe for forpligtelsen til at uddanne fremtidens arbejdskraft. Men det bliver en økonomisk belastning, fordi de skal betale til de arbejdsgivere, der påtager sig forpligtelsen. Forslaget er derfor udtryk for en solidarisk ordning.

Forslaget skulle blive udgiftsneutralt for staten, idet det forudsættes, at arbejdsgiverne i forvejen skal betale for den praktikpladskompenserende undervisning, og at det er de private arbejdsgivere og kommunerne, der pålægges afgifter og får tilskud.

For de private arbejdsgivere under ét skulle udgiften derfor heller ikke øges. Derimod er det klart, at der er arbejdsgivere, der kommer til at betale betydelig mere, nemlig de arbejdsgivere, der ikke antager praktikelever. men det er også meningen med forslaget. Til gengæld vil de arbejdsgivere, der har levet op til arbejdsgiverforpligtelsen om at uddanne fremti-

dens arbejdskraft, få en økonomisk gevinst ved forslaget.

For kommunerne under ét vil der formentlig på kort sigt være en udgiftsforøgelse, fordi kommunerne som helhed skal antage flere praktikelever. Men det er på kort sigt, fordi risikoen for, at de unge ender uden for arbejdsmarkedet og derfor i det sociale system, bliver mindre. Men under alle omstændigheder vil belastningen for kommunerne på kort sigt variere meget i forhold til, i hvilket omfang de hidtil har levet op til forpligtelsen om at uddanne fremtidens arbejdskraft.

Der er ikke i forslaget lagt op til, at der pålægges staten en særlig forpligtelse ud over det, der i forvejen ligger som hensigter. Men forslaget forudsætter naturligvis, at staten fuldt ud lever op til sin forpligtelse, når der laves særlige ordninger for det private arbejdsmarked og kommunerne.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad 1)

Størrelsen af det beløb, som arbejdsgiverne skal indbetale til AER, og størrelsen af det tilskud, som arbejdsgivere, der antager praktikelever, skal modtage, må afhænge af, hvor meget der skal til, for at udbud og efterspørgsel af praktikelever svarer nogenlunde til hinanden. På grund af særlige geografiske og branchemæssige forhold vil ligevægt ikke kunne opnås fuldt ud. Men her vil den praktikpladskompenserende undervisning kunne sikre, at særlige geografiske og branchemæssige forhold ikke betyder, at de praktikpladssøgende bliver ladt i stikken.

Ad 2)

Den økonomiske udligning kommunerne (både primærkommuner og amtskommuner) imellem kan ske ved forskellige metoder. Metoden er ikke det afgørende. Det er virkningen. Af hensyn til metoden og virkningen er det nødvendigt, at der aftales en norm for, hvor mange praktikelever kommunerne skal antage.

Metoden kan være en kommunal udligning, hvor der ydes i forhold til den uddannede arbejdskraft inden for de relevante fagområder, og hvor der ydes tilskud i forhold til, hvor mange praktikelever kommunerne antager. Beløbenes størrelse må afhænge af, hvor meget der skal til for, at udbud og efterspørgsel af praktikelever nogenlunde svarer til hinanden.

Metoden kan også være, at kommunerne kommer ind under AER i denne forbindelse, eller at der laves en AER-lignende ordning for kommunerne.